

Historický rozhovor s legendou

prof. MUDr. Otto Hrodek, DrSc. (1922–2022)

Profesor Otto Hrodek založil českou dětskou hematologii. Jeho odkazu u příležitosti stého výročí narození je věnována převážná část tohoto čísla časopisu. Před pěti lety pan profesor obdržel cenu Neuron za medicínu a také zlatou pamětní medaili ČLS JEP. V té době poskytl rozhovor, jehož úryvky snad přiblíží neobyčejnou osobnost pana profesora i dnešním mladým lékařům.

Zám o medicínu měl Otto Hrodek od dětství, kdy pozoroval, kolik péče bylo potřeba, když onemocněl některý z jeho pěti sourozenců. Patřil ke generaci, která nemohla začít studovat po maturitě pro násilné uzavření českých vysokých škol. Po válce se šel ihned zařadit do zástupu zájemců o zápis ke studiu lékařství. „Skutečně nás tam stála fronta. Moje číslo začínalo až daleko za pětistovkou. Jako mladý lékař jsem pak po kratším působení v Chebu nastoupil v roce 1951 na II. dětskou kliniku v Praze a už jsem ji nikdy neopustil.“

Osudovou se pro něj stala návštěva Paříže, kam se odjel učit o léčbě leukemie.

„Všechny děti tehdy na leukemii dříve či později zemřely, bylo to velmi smutné. Snažil jsem se o maximum. Bylo mi trapné rodičům stále opakovat, že neumíme děti zachránit. Řekl jsem si, že se to přeci jednou musí povést. Tato víra mi dodávala sílu a naději.“

Zařídil jednoduchou výzkumnou laboratoř, která v mnohonásobně dokonalejší podobě funguje dodnes, a časem přišly alespoň dílčí úspěchy. Na světovém kongresu v roce 1973 dostal radu vytvořit v Československu systém specializovaných center.

„Když jsem začínal, byl nejmodernějším vybavením a nejlepším přítelem lékaře mikroskop. U mikroskopu jsem proseděl celé hodiny. Dnešní metody by se nám tehdy zdály jako sci-fi Julese Verna. Úspěch

léčebných postupů jsme měřili podle toho, kolik dětí po léčbě přežije pět let – a najednou jich bylo 65 procent. Toto číslo pak dále stoupalo.“

„Ale není to stále to, v co doufám, a to je stoprocentní šance na vyléčení nebo alespoň léčba bez vedlejších účinků. Doufám, že vývojové tendence se nezmění a stále budou přibývat kvalitní lékaři a vědci, kteří zasvěť svůj život zdraví pacientů.“

Během své kariéry pan profesor přednášel na světových univerzitách, včetně Oxfordu či Cambridge. Působil také jako poradce Světové zdravotnické organizace pro problematiku dětských nádorů. Jeho úkolem bylo objet špičková světová centra, využít jejich zkušeností a sepsat doporučení pro zlepšení péče v nově se rozvíjejících zemích. Jeho publikace vyšla v roce 1977 v angličtině a ve francouzštině.

Profesor Hrodek byl u toho, když první české dítě podstoupilo transplantaci kostní dřeně. Tehdy pětiletý chlapec ji v roce 1989 dostal od svého sourozence. Uzdravil se a po něm následovaly stovky dalších transplantací. Ottu Hrodkovi bylo 92 let, když klinika slavila 25 let od první transplantace kostní dřeně. Na velké slavnosti se sešlo mnoho někdejších pacientů, jejich rodičů a lékařů. „Když za mnou rodiče přišli a představovali mi své zdravé děti, tehdy jsem si řekl: I když se to vždy nepodaří, stálo to za to.“

Pokud byste měl studentům medicíny a mladým lékařům předat jedno poselství, které by to bylo?

„Doktor neléčí jen fyzické zranění či onemocnění, ale i celou duši. A je až obdivuhodné, co dokáže být jen jediné slovo útěchy.“

S využitím textů Medical Tribune a Hospodářských novin sestavil

JAN LEBL

Profesor Otto Hrodek dostává u příležitosti svých 95. narozenin v roce 2017 zlatou pamětní medaili České lékařské společnosti J. E. Purkyně z rukou docentky Vilmy Marešové. V pozadí je v seminární místnosti Pediatrické kliniky v Motole zachycena část galerie přednostů I. a II. dětské kliniky – prof. Hrodek jako přednosta II. dětské kliniky je v horní řadě druhý zprava.

Foto Jan Lebl